

XII. LEVÉL

Ungvár, martius 2-án, 1840.

Nagy ám a felbolydulás a megyeházán, barátom! Rég esett utoljára Ungvárott rabszökés.

Tegnap délelőtt egy idegen pékinas kért bebocsátást a megyeháza kapuján. Két nagy zsákot cipelt, teli kenyérrel. A megyeháza több esztendő óta ugyanavval a pékmesterrel sütteti a kenyeret a tömlöclakók ellátására, a pékmester pedig rendre ugyanazt az inasát szalasztja a kész kenyerekkel. Ám ez nem az volt. A kapunál strázsáló hajdú meg is állította. A kérdésre, mért nem a szokott segédét küldé a pékmester, a jövevény megfelelt: az lebetegedett, pár napig ő pótolja. Rögvest fölmutatá a kísérő irományt is, mire a kenyerek száma, súlya, értéke volt lejegyezve. A hajdú megismerte a pékmester keze írását. Nem ellenkedett többé. A látogatók jegyzékére fölírta az új pékinas nevét, Adorján Golovko, majd a kaput kitárta.

Az éléskamrába mentek. Ott a pékinas a kenyereket sebtiben rakodni kezdé. Csekély idő múltán egy babbal teli zsákot fölborított, látszólag véletlenül, a bab szétszóródott a földön. Míg a hajdú egynehány

szentségelések közepette lapátért mene, a péksegéd az éléskamra utcára néző ablakát résnyire nyitá, s úgy hagyá. Amint a lapátot kezibe kapta, a babot rendben összekotrotta, s ment is.

Éjjel azonban visszatért. Az utcáról az éléskamra ablakát betolta, azon át bemászott. Az éji szolgálaton lévő tömlőcőrt, ki posztján üldögélve egy kupa borral barátkozott, leütötte. Karját megkötötte, szájába rongyot tömött, hogy mozdúlni, ordítani később, ha eszméletére tér, ne tudjon.

Eztán magához vevé a tömlőkulcsokat, meg egy lámpást. A pincébe ment, hol a zárkák vannak. A férfiakénál állapodott meg. Ott 10–12 rab fal mellé vett szalmán nyugodott. A péksegéd megnyitá a vasajtót. Odabenn egyenként ellépett minden rab előtt, a lámpást feléjük emelve ábrázatukat szemlélte. Végül ráakadt Vas Györgyre. Bilincset leoldá. Együtt lopóztak el a megyeházáról.

A rabszökést reggel észlelé a váltásra érkező őr.

Dömösy hajdúk kelesztették a hírrel. Az rögvest a megyeházára ment szemlét tartani. Mivelhogy engem már nem állhat, az éjjel helybenhagyott tömlőcőrt ápolására Hackell doctort idézte oda; tőle tudok mindent.

Reggel a dolgukra igyekvő városiak a megyeháza körül a nyomokat zömmel öszvetaposták, nem volt mit követni.

Dömösy kihallgatta a rabokat, a leütött tömlőcőrt,

a hajdút, aki előző nap a kapunál strázsált, meg a pékmestert is, aki a kenyereket a tömlöclakók ellátására sütni szokta. Utóbbi mondá: egy hete állott munkába nála az új inas, jóra való orosz ifjúnak tűnt, ám ma reggel már nem jelent meg a pékműhelyben. Szállását is üresen találták, eltűnt.

Dömösy a becsületén ejtett szégyenfoltnak tekinté a szökést. Hajdúk meg pandúrok rajzottak szét a városban s a környező falvak felé minden irányba. A gyanús személyeket, kiknek korábban a törvénynyel már meggyűlt a bajuk, elővették, nem ismeri s nem bújtatja-e egyik vagy másik Vast és szöktetőjét. Az országúton, hidakon, réveken s a vámoltató helyeken mindeneiket kilétének igazolására szólítottak föl. Minden kósza kereskedőt, kinek éves útlevele már érvényét veszttette, minden kóborló mesterlegényt, kinek vándorkönyvi beírásai hitelt nem érdemlettek, őrizet alá vontak. Több csavargó, marhatolvaj, garázda személy is a megyeházára kísértetett. Az alispán körözőlevelet küldött szét a megye minden járásába, benne Vas kinézetének leírásával, illetőleg a szöktető főbb vonásaival, ahogy arra a hajdú, ki őtet az éléskamrába engedte, emlékezett reá. Mindeddig nem bukkantak nyomukra.

Lőrincz